

“ทีดีอาร์ไอ” ไชปม จ.บุรีรัมย์ ได้รับจัดสรรวัคซีนเป็นจำนวนมาก

written by กองบรรณาธิการ | กรกฎาคม 16, 2021

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ ทีดีอาร์ไอ นำเสนอผลการประเมินกลางเทอมรัฐบาลประยุทธ์ 2 ในวาระครบรอบ 2 ปี ในการจัดตั้งคณะรัฐบาล โดยเฉพาะผลงานด้าน [การควบคุมการระบาดของโควิด-19 และการบริหารจัดการวัคซีน](#)

ในรายงานการประเมินดังกล่าวประกอบด้วย 3 หัวข้อใหญ่ คือ 1.การควบคุมการระบาดโควิด-19 2.การบริหารจัดการวัคซีน 3.สรุปผลการประเมิน โดยในหัวข้อที่ 2. การบริหารจัดการวัคซีน ทีดีอาร์ไอ ได้ประเมินในหัวข้อย่อยที่ 2.2 การกระจายวัคซีน และกล่าวถึงตัวอย่างจังหวัดบุรีรัมย์ว่า

รัฐบาลได้วางยุทธศาสตร์ในการจัดลำดับความสำคัญในการฉีดวัคซีนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยให้ความสำคัญในระดับสูงต่อผู้สูงอายุ ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและบุคลากรทางการแพทย์ ตลอดจนกลุ่มแรงงานโดยเฉพาะแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองระบบสุขภาพ การป้องกันความสูญเสียจากการเสียชีวิตหรือป่วยหนักของกลุ่มเสี่ยง และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขและเครือข่ายมีความพร้อมในการฉีดวัคซีนในระดับค่อนข้างสูง โดยสามารถฉีดวัคซีนได้ในระดับเกือบ 3 แสนโดสต่อวันในวันธรรมดา และเมื่อเกิดการระบาดในวงกว้างใน กทม.และปริมณฑล รัฐบาลก็เพิ่มการระดมฉีดวัคซีนให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งน่าจะช่วยลดจำนวนผู้เสียชีวิตโดยรวมได้มากกว่า การเร่งฉีดให้แก่ผู้สูงอายุและกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ซึ่งมีการระบาดต่ำ ซึ่งถือเป็นการปรับเปลี่ยนนโยบายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ดีในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญในการกระจายวัคซีนก็คือ การขาดความเป็นเอกภาพ โดยพรรคร่วมรัฐบาลได้แย่งบทบาทกันในการกระจายวัคซีน ทำให้เกิดหลายช่องทางในการลงทะเบียนเพื่อฉีดวัคซีน ทั้งช่องทางของหมอพร้อม ระบบประกันสังคม (มาตรา 33) แพลตฟอร์มไทยร่วมใจ และการลงทะเบียนแบบ on site โดยไม่มีกลไกการประสานงานที่ดี นอกจากนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรวัคซีนตามช่องทางดังกล่าวยังสามารถจัดลำดับการฉีดวัคซีนเอง โดยไม่มีกลไกติดตามและกำกับให้เป็นไปตามลำดับตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

ผลที่เกิดขึ้นก็คือการกระจายวัคซีนบิดเบี้ยวไม่เป็นไปตามลำดับความสำคัญตามยุทธศาสตร์ ดังปรากฏว่า

บางจังหวัดเช่น นุรีรัมย์มีการฉีดวัคซีนมากเป็นลำดับที่ 11 ของประเทศ ณ วันที่ 7 ก.ค. โดยมีการฉีดวัคซีนทั้งหมดประมาณ 3 แสนเข็มหรือคิดเป็นร้อยละ 19 ของประชากร แม้ไม่ได้เป็นพื้นที่ที่มีการระบาดสูง ไม่เป็นจังหวัดท่องเที่ยวหลักและไม่อยู่ในกลุ่มจังหวัดที่มีความเร่งด่วนในการได้รับวัคซีนตามแผนการกระจายวัคซีนที่กรมควบคุมโรคได้ประกาศในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม (ดูตารางที่ 1)

นอกจากนี้ ยังมีการลัดคิวในการฉีดวัคซีนมากมาย โดยใช้เงินบริจาคหรือสายสัมพันธ์กับผู้บริหารโรงพยาบาลที่ได้รับการจัดสรรวัคซีน จึงทำให้ผู้สูงอายุและผู้มีโรคเรื้อรังซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงจำนวนมากยังไม่ได้รับวัคซีน ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการได้รับวัคซีนเข็มแรกของทั้งสองกลุ่มอยู่เพียงระดับร้อยละ 12.9 และ 15.6 ของจำนวนเป้าหมาย ณ วันที่ 6 ก.ค.

ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงหรือแม้กระทั่งน้อยกว่ากลุ่มประชาชนทั่วไปที่อัตราการฉีดวัคซีนเข็มแรกอยู่ที่ร้อยละ 14.1 ของจำนวนเป้าหมาย การจัดสรรวัคซีนที่บิดเบี้ยวนี้น่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการสูญเสียจากการป่วยหนักและการเสียชีวิตของประชาชนกลุ่มเสี่ยงดังกล่าว ดังจะเห็นได้จาก “อัตราการตายส่วนเกิน” (excess mortality) ของประชากรกลุ่มสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างมาดังกี่กล่าวมาแล้ว

ตารางที่ 1 จังหวัดที่มีการฉีดวัคซีนสะสมต่อประชากร 100 คน 15 อันดับแรก (ณ วันที่ 7 ก.ค. 2564)

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนเป้าหมาย (คน)	จำนวนผู้ที่ได้รับวัคซีน			
		เข็มที่ 1 (คน)	ร้อยละ	เข็มที่ 2 (คน)	ร้อยละ
บุคลากรทางการแพทย์-สาธารณสุข	712,000	768,365	107.9	683,076	95.9
เจ้าหน้าที่ด่านหน้า	1,900,000	675,493	35.6	435,024	22.9
อาสาสมัครสาธารณสุข	1,000,000	328,958	32.9	176,984	17.7
ผู้มีโรคเรื้อรัง 7 กลุ่มโรค	5,350,000	835,915	15.6	187,586	3.5
ประชาชนทั่วไป	28,538,000	4,019,589	14.1	1,493,802	5.2
ผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป	12,500,000	1,616,977	12.9	106,274	0.9
รวม	50,000,000	8,245,297	16.5	3,082,746	6.2

ที่มา: คณะผู้ประเมิน, รวบรวมจากข้อมูลของกรมควบคุมโรคและสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการได้รับวัคซีนเข็มแรกของทั้งสองกลุ่มอยู่เพียงระดับร้อยละ 12.9 และ 15.6 ของจำนวนเป้าหมาย ณ วันที่ 6 ก.ค.

จังหวัด	สัดส่วนจำนวนการฉีด ต่อประชากร 100 คน	จำนวนผู้ติดเชื้อ สะสม 15 อันดับแรก (ตั้งแต่เม.ย. 2564)	รายได้ท่องเที่ยว 15 อันดับแรก (ปี 2563)	GDP 15 อันดับแรก (ปี 2563)	จังหวัดเร่งด่วนใน แผนที่ประกาศ (พ.ค. 2564)
ภูเก็ต	128.9		x	x	x
กรุงเทพมหานคร	49.2	x	x	x	x
สมุทรสาคร	35.5	x		x	x
ระนอง	35.5				x
พังงา	30.4		x		x
นนทบุรี	29.8	x		x	x
สมุทรปราการ	24.6	x		x	x
ตาก	24.4				x
สุราษฎร์ธานี	21.4		x		x
เพชรบุรี	19.3	x	x		
บุรีรัมย์	19				
กระบี่	18.6		x		x
มุกดาหาร	18.3				x
ฉะเชิงเทรา	18.1	x		x	x
ปทุมธานี	16.8	x		x	x

ที่มา: ฐานข้อมูลกระทรวงสาธารณสุข (MOPH Immunization Center)

อ่านบทความที่เกี่ยวข้อง :

- [จดหมายถึงกรุงเทพ: ความเหลื่อมล้ำกำลังทำให้คนไทยหลายล้านเสี่ยงตาย](#)

- [รัฐไทยกับวิกฤตการณ์โควิด: ช่วยเหลือเยียวยาแล้วซ้ำ ไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง](#)

เครดิตรูปภาพ : [สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์](#) , อนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ลงพื้นที่ติดตามการฉีดวัคซีนโควิด 19 จ.บุรีรัมย์ วันที่ 13 มิถุนายน 2564 ที่สนามช้างอินเตอร์เนชั่นแนล เซอร์กิต